

فصل ۳

تهیه جداول بیمه و مالیات

معمولاً قوانین کشورها، همه مؤسسات اعم از خدماتی، بازرگانی و تولیدی را ملزم نموده تا اطلاعات لازم در مورد تعداد کارکنان، حقوق و دستمزد و مزایای مربوطه را همه ماهه به دستگاه‌های ذی‌ربط همچون وزارت دارایی برای تعیین و وصول مالیات حقوق و سازمان تأمین اجتماعی برای وصول حق بیمه و ارائه خدمات ارسال دارند. متأسفانه یکی از اشکالاتی که در برخی مواقع برای بازنشستگی افراد در مؤسسات و شرکت‌ها به وجود می‌آید آن است که حق بیمه افراد کارگر به دلیل عدم دقت لازم هر ماهه به سازمان تأمین اجتماعی فرستاده نمی‌شود که این امر باعث آن می‌شود که کارگر با سنوات کمتر از کارکرد خود بازنشسته شود و حق ایشان تضييع گردد لذا توجه به این امر از آنجایی که حق الناس است، بسیار مهم بوده و باید حسابدار یا دست‌اندرکاران، پاسخگوی عدم دقت خود باشند.

قال رسول الله: «وَأَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يَرَى عَبْدَهُ تَعَبًا فِي طَلَبِ الْحَلَالِ»

خداوند دوست دارد که بنده‌اش را در جست‌وجوی روزی حلال ببیند.

«کنز العمال / ح ۹۲۰۰»

مقدمه

- آیا می‌دانید برای محاسبه مالیات و حق بیمه حقوق و دستمزد به چه اطلاعاتی نیاز است؟
- آیا قوانین خاصی برای محاسبات مالیات و حق بیمه حقوق و دستمزد وجود دارد؟

استاندارد عملکرد

تهیه لیست بیمه و مالیات در زمان معین براساس قوانین بیمه و قوانین مالیاتی و لیست حقوق و دستمزد.

شایستگی‌هایی که در این فصل کسب می‌کنید

- ۱ ثبت اطلاعات از لیست حقوق و دستمزد
- ۲ محاسبه حق بیمه و مالیات حقوق و دستمزد
- ۳ تطبیق لیست حقوق و دستمزد با لیست حق بیمه و مالیات
- ۴ تهیه دیسکت حق بیمه و مالیات حقوق
- ۵ تنظیم فرم درخواست صدور چک
- ۶ ارسال لیست و دیسکت بیمه حقوق و دستمزد به اداره مربوطه
- ۷ ارسال لیست و دیسکت مالیات حقوق و دستمزد به سازمان امور مالیاتی

فعالیت

به نظر شما حق بیمه حقوق و دستمزد چیست؟

حق بیمه‌های حقوق و دستمزد

حق بیمه یکی از کسور قانونی حقوق و دستمزد است. پرداخت کنندگان حقوق مکلف هستند در زمان تنظیم لیست حقوق و دستمزد با در نظر گرفتن نوع بیمه تحت پوشش و قوانین و مقررات مربوطه، حق بیمه سهم کارکنان را محاسبه نموده و در موعد مقرر به همراه حق بیمه سهم خود به حساب سازمان بیمه تأمین اجتماعی یا اداره بیمه خدمات درمانی واریز نمایند.

حق بیمه عبارت از وجوهی است که به حکم قانون تأمین اجتماعی و برای استفاده از مزایای آن به این سازمان پرداخت می‌شود و تمامی وجوه و مزایای نقدی یا غیرنقدی مستمر که در مقابل کار به بیمه شده پرداخت می‌شود، مبنای کسر حق بیمه قرار می‌گیرد.

نکته

وجوه مبنای کسر حق بیمه نباید از حداقل مزد که همه ساله از طرف شورای عالی کار اعلام می‌شود کمتر و از حداکثر حقوق مبنای کسر حق بیمه (۷ برابر حداقل مزد) که توسط شورای عالی تأمین اجتماعی اعلام می‌شود، بیشتر باشد.

مجموع حق بیمه پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی معادل ۳۰ درصد حقوق و دستمزد مشمول بیمه می‌باشد که ۷ درصد آن بیمه تأمین اجتماعی سهم کارگر و ۲۰ درصد بیمه اجتماعی سهم کارفرما و ۳ درصد بیمه بیکاری سهم کارفرما است.

۷ درصد سهم کارگر به عنوان یکی از کسور حقوق و دستمزد از حقوق و دستمزد ناخالص کارگر کسر می‌گردد و ۲۳ درصد دیگر فقط بر مبنای حقوق و دستمزد ناخالص کارگر محاسبه می‌گردد و به عنوان یکی از هزینه‌های کارفرما شناسایی و در دفاتر ثبت می‌گردد.

فعالیت

- ۱ به نظر شما علاوه بر ۲۳ درصد حق بیمه سهم کارفرما، حق بیمه دیگری هم بر عهده کارفرما می‌باشد؟
- ۲ آیا کارفرما می‌تواند کارگری را بیمه نکند؟

نکته

- ۱ در مشاغل سخت و زیان‌آور، علاوه بر ۲۳ درصد حق بیمه، کارفرما مکلف به پرداخت ۴ درصد مستمری کارهای سخت و زیان‌آور است.
- ۲ حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزد یا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه در این مورد

نباید از میزانی که به حداقل مزد یا حقوق تعلق می‌گیرد کمتر باشد. در صورتی که مزد یا حقوق کارآموز کمتر از حداقل دستمزد باشد پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه سهم کارآموز به‌عهد کارفرما خواهد بود.

مثال

فرض کنید نتایج زیر از لیست حقوق و دستمزد (قسمت محاسبات حقوق و مزایا) شرکت بوستان استخراج شده است:

جمع حقوق و مزایا	مزایای ماهیانه								حقوق ماهیانه
	حق شیفیت (۲۲,۵٪)	حق شیفیت (۱۵٪)	حق شیفیت (۱۰٪)	مأموریت	اضافه کار	حق اولاد	مسکن	بن	
۱۰۳۴۵۷۰۸	-	-	-	-	۱۷۱۴۸۱۸	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
۷'۶۵۸'۱۷۰	-	-	-	-	-	-	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۶۵۸'۱۷۰
۸'۸۷۵'۹۹۰	-	-	-	-	-	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۶۵۸'۱۷۰
۹'۰۳۹'۱۸۰	-	-	-	-	۴۰۸'۲۹۰	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
۱۰'۲۶۴'۰۵۰	-	-	-	-	۱۶۳۳'۱۶۰	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
۸'۳۶۸'۰۶۰	-	-	-	-	-	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۱۵۰'۲۴۰
۷'۷۵۹'۱۵۰	-	-	-	-	-	۶۰۸'۹۱۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۱۵۰'۲۴۰

برای محاسبه حق بیمه سهم کارگر و کارفرما باید جمع حقوق و مزایا را در درصد موردنظر ضرب کنیم. ستون آخر نشان‌دهنده ۳۰٪ حق بیمه پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی است.

جمع حقوق و مزایا	حق بیمه سهم کارگر (۷٪)	حق بیمه سهم کارفرما (۲۰٪)	حق بیمه سهم کارفرما (۳٪)	حق بیمه پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی
۱۰۳۴۵۷۰۸	۷۲۴'۲۰۰	۲'۰۶۹'۱۴۲	۳۱۰'۳۷۱	۳'۱۰۳'۷۱۲
۷'۶۵۸'۱۷۰	۵۳۶'۰۷۲	۱'۵۳۱'۶۳۴	۲۲۹'۷۴۵	۲'۲۹۷'۴۵۱
۸'۸۷۵'۹۹۰	۶۲۱'۳۱۹	۱'۷۷۵'۱۹۸	۲۶۶'۲۸۰	۲'۶۶۲'۷۹۷
۹'۰۳۹'۱۸۰	۶۳۲'۷۴۳	۱'۸۰۷'۸۳۶	۲۷۱'۱۷۵	۲'۷۱۱'۷۵۴
۱۰'۲۶۴'۰۵۰	۷۱۸'۴۸۴	۲'۰۵۲'۸۱۰	۳۰۷'۹۲۲	۳'۰۷۹'۲۱۵
۸'۳۶۸'۰۶۰	۵۸۵'۷۶۴	۱'۶۷۳'۶۱۲	۲۵۱'۰۴۲	۲'۵۱۰'۴۱۸
۷'۷۵۹'۱۵۰	۵۴۳'۱۴۱	۱'۵۵۱'۸۳۰	۲۳۲'۷۷۵	۲'۳۲۷'۷۴۵

کار عملی ۱

اطلاعات زیر مربوط به لیست حقوق و دستمزد دی ماه سال ۱۳۹۳ پرسنل شرکت آفتاب است:

مزایای ماهیانه	حقوق ماهیانه									
	مأموریت	حق شیفت	تعطیل کاری	اضافه کار	حق اولاد	مسکن	بن	مطالبات معوق بدون بیمه	اولاد معوق	جمع حقوق و مزایا
	۱	۶۶۹۰۸۳۴	۹۳۷۰۷۶۸	۱	۱۳۱۷۰۸۲۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۲۰۴۳۵۶۴۰	۶۰۶۹۸۳۳۴۰
	۱۳۳۴۵۰۸۰	۱	۱	۱	۶۰۸۰۹۱۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۷۱۰۳۹۵	۶۰۷۳۵۴۰۰	۱۰۰۳۰۷۸۸۵
	۱	۱	۱	۱	۶۰۸۰۹۱۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۸۳۶۷۰۷۰
	۱۱۲۰۶۰۰	۱	۱	۲۳۳۴۰۹۶۰	۶۰۸۰۹۱۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۱۵۰۳۴۰	۷۳۷۵۹۱۰۵۰
	۱	۱	۱	۱	-	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۷۱۵۱۴۰۰	۱۱۰۳۰۱۳۶۰
	۱	۱	۱	۱	-	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۷۰۶۶۸۱۰۷۰
	۸۸۷۰۷۵۶	۱	۱	۱	-	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۷۳۵۴۰۰	۷۰۷۲۵۴۰۰
	۶۷۲۰۵۴۰	۱	۱	۱	۶۰۸۰۹۱۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۷۳۵۴۰۰	۹۰۰۰۶۰۸۵۰
۶۶۵۷۱۱۷	۱	۱	۱	-	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۷۰۵۵۹۱۰۷۰	
۶۶۵۷۱۱۷	۱	۱	۱	-	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۸۳۳۳۰۷۸۷	
۵۵۱۰۶۳	۱	۱	۱	۶۰۸۰۹۱۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۸۰۳۶۷۰۸۰	
۳۹۱۰۵۵۷	۱	۱	۱	۱۳۱۷۰۸۲۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۵۸۱۱۷۰	۸۲۰۹۰۳۳۳	
۱	۱	۱	۱	۱۳۱۷۰۸۲۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۱۵۰۳۴۰	۸۰۷۵۹۶۱۷	
۱	۶۶۹۰۸۳۴	۹۳۷۰۷۶۸	۱	۱۳۱۷۰۸۲۰	۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۶۰۶۹۸۳۳۴۰	۱۰۰۵۳۳۰۷۶۲	

مطلوب است:

محاسبه حق بیمه شامل سهم کارگر و سهم کارفرما.

کار عملی ۲

اطلاعات زیر مربوط به کارکرد اسفندماه پرسنل شرکت آفتاب است:

کد پرسنلی	کارکرد استاندارد	کارکرد مؤثر	روز مأموریت	ساعت اضافه کاری	ساعت کسر کار	تعداد بیمه تکمیلی	بیمه تکمیلی (ریال)	تعداد اولاد
۸۵۴۰۰۰۰۰۱	۲۹	۲۹	۰	۱۳	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۱
۸۵۴۰۰۰۰۰۲	۲۹	۲۹	۰	۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۲
۸۵۴۰۰۰۰۰۳	۲۶	۲۶	۰	۰	۰۳:۰۰	۱	۱۳۲'۵۰۰	۲
۸۵۴۰۰۰۰۰۴	۲۹	۲۹	۰	۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۱
۸۵۴۰۰۰۰۰۵	۲۹	۲۹	۰	۲۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۱
۸۵۴۰۰۰۰۰۶	۲۹	۲۹	۰	۴	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۲
۸۵۴۰۰۰۰۰۷	۲۹	۲۹	۰	۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۲
۸۵۴۰۰۰۰۰۸	۲۹	۲۹	۰	۱۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۲
۸۵۴۰۰۰۰۰۹	۲۹	۲۹	۲	۶۰	۰۰:۰۰	۰	۱۳۲'۵۰۰	۱

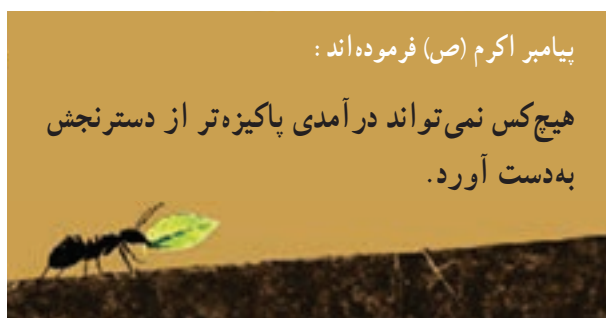
مطلوب است:

الف) تهیه و تنظیم لیست حقوق و دستمزد اسفندماه (حداقل مزد، بن کارگری و حق مسکن سال جاری را ملاک محاسبات خود قرار دهید).

ب) محاسبه حق بیمه شامل سهم کارگر و سهم کارفرما.

به نظر شما آیا همه موارد حقوق و مزایا مشمول حق بیمه می باشد؟

فعالیت

پیامبر اکرم (ص) فرموده اند:

هیچ کس نمی تواند در آمدی پاکیزه تر از دسترنجش به دست آورد.

حقوق و مزایای مشمول و غیر مشمول حق بیمه

- کلیه وجوه نقدی که به افراد (کارکنان) پرداخت می شود به استثنای وجوه پرداختی بابت موارد زیر مشمول کسر حق بیمه می باشند.
- بازخرید ایام مرخصی
- حق اولاد حداکثر تا میزان قابل پرداخت طبق ماده ۸۶ قانون تأمین اجتماعی (مآزاد بر آن مشمول کسر حق بیمه می باشد)
- هزینه سفر و فوق العاده مأموریت
- حق همسر به کارکنان در مؤسسات مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت
- پاداش، پاداش افزایش تولید، پاداش نهضت سوادآموزی، عیدی
- کمک هزینه مسکن و بن کارگری در ایام بیماری
- حق شیر
- حق تضمین (کسر صندوق)
- خسارات اخراج و مزایای پایان کار (حق سنوات)
- حق الزحمه امام جماعت
- حق حضور اعضای غیر موظف در جلسات هیئت مدیره

ارزش مزایای غیرنقدی مستمر مانند مواد غذایی، پوشاک و نظایر آن طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد هیئت مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطوع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می گردد.

نکته

- ۲ مزد، حقوق و مزایا و حق الزحمه پرداختی به افرادی که طبق مدارک ارائه شده از سوی کارفرما شاغل یا بازنشسته کشوری، لشکری، بانک ها و سایر دستگاه ها بوده و مشمول تأمین اجتماعی نیستند، مشمول کسر حق بیمه نمی باشد.

فعالیت

به نظر شما آیا معافیت های دیگری نیز برای پرداخت حق بیمه وجود دارد؟

سایر معافیت‌های حق بیمه

- ۱ طبق قانون جانبازان شاغل از پرداخت ۷٪ حق بیمه سهم کارگر معاف هستند.
  - ۲ کارفرمایانی که نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما برای مدت ۲ سال از تاریخ شروع به کار معاف هستند.
  - ۳ به منظور حمایت از کارگاه‌های کوچکی که حداکثر ۵ نفر بیمه‌شده دارند سهم بیمه این کارگاه‌ها شامل ۷٪ بیمه سهم کارگر و ۳٪ بیمه بیکاری سهم کارفرما است.
- حال با توجه به حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول، محاسبات مربوط به بیمه سهم کارگر و سهم کارفرمای شرکت بوستان را مجدداً انجام می‌دهیم.

حق بیمه پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی	حق بیمه سهم کارفرما (۳٪)	حق بیمه سهم کارفرما (۲۰٪)	حق بیمه سهم کارگر (۷٪)	حقوق و مزایای مشمول بیمه	جمع حقوق و مزایا	مزایای ماهیانه							حقوق ماهیانه	
						حق شیفیت (۲۲.۵٪)	حق شیفیت (۱۵٪)	حق شیفیت (۱۰٪)	مأموریت	اضافه‌کار	حق اولاد	مسکن		بن
۲۷۳۳۶۶	۲۷۳۸۱۲۷	۱۸۲۵۵۷۸	۶۳۸۹۵۲	۹۰۱۲۷۸۸۸	۱۰۳۴۵۶۰۸	-	-	-	-	۱۶۱۴۸۱۸	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۴۱۳۰۷۰
۲۲۹۷۴۵۱	۲۲۹۷۴۵	۱۵۳۱۶۳۴	۵۳۶۰۷۲	۷۶۵۸۱۷۰	۷۶۵۸۱۷۰	-	-	-	-	-	-	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۶۵۸۱۷۰
۲۲۹۷۴۵۱	۲۲۹۷۴۵	۱۵۳۱۶۳۴	۵۳۶۰۷۲	۷۶۵۸۱۷۰	۸۱۷۵۹۹۰	-	-	-	-	-	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۶۵۸۱۷۰
۲۳۴۶۴۰۸	۲۳۴۶۴۱	۱۵۶۴۲۷۲	۵۴۷۴۹۵	۷۸۲۱۳۶۰	۹۰۳۹۹۱۸۰	-	-	-	-	۴۰۸۲۹۰	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۴۱۳۰۷۰
۲۷۱۳۸۶۹	۲۷۱۳۸۷	۱۸۰۹۲۴۶	۶۳۳۲۳۶	۹۰۴۶۲۳۰	۱۰۲۶۴۰۵۰	-	-	-	-	۱۶۳۳۱۶۰	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۴۱۳۰۷۰
۲۱۴۵۰۷۲	۲۱۴۵۰۷	۱۴۳۰۰۴۸	۵۰۰۵۱۷	۷۱۵۰۲۴۰	۸۳۶۸۰۶۰	-	-	-	-	-	۱۲۱۷۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۱۵۰۲۴۰
۲۱۴۵۰۷۲	۲۱۴۵۰۷	۱۴۳۰۰۴۸	۵۰۰۵۱۷	۷۱۵۰۲۴۰	۷۷۵۹۹۱۵۰	-	-	-	-	-	۶۰۸۹۱۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶۱۵۰۲۴۰
۱۶۶۸۳۶۹۰	۱۶۶۸۳۶۹	۱۱۱۲۲۴۶۰	۳۸۹۲۸۶۱											

به نظر شما چه فرمولی در ستون حقوق و مزایای مشمول بیمه اعمال شده است؟

فعالیت

کار عملی ۳

با توجه به اطلاعات کار عملی ۱، مطلوب است:

الف) محاسبه حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول بیمه (توجه داشته باشید در سال ۱۳۹۳ بن کارگری مشمول حق بیمه نبوده است).

ب) محاسبه حق بیمه شامل سهم کارگر و کارفرما.

ج) نتایج حق بیمه محاسبه شده در دو کار عملی را با یکدیگر مقایسه کنید.

کار عملی ۴

با توجه به اطلاعات کار عملی ۲، مطلوب است:

الف) محاسبه حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول بیمه.

ب) محاسبه حق بیمه شامل سهم کارگر و کارفرما.

ج) نتایج حق بیمه محاسبه شده در دو کار عملی را با یکدیگر مقایسه کنید.

به نظر شما مدارک قابل ارائه به سازمان تأمین اجتماعی در ارتباط با حقوق و مزایای ماهانه چه مواردی هستند و مهلت ارسال مدارک تا چه زمانی است؟

فعالیت

مدارک ارسالی و مهلت ارسال مدارک

کارفرمایان کلیه کارگاه‌های مشمول تأمین اجتماعی مکلف‌اند لیست حقوق و دستمزد بیمه‌شدگان مربوط به هر ماه را حداکثر تا پایان آخرین روز ماه بعد به سازمان تأمین اجتماعی ارسال نمایند.

پس از تکمیل لیست بیمه در نرم‌افزار بیمه و تهیه دیسکت بیمه (شامل فایل لیست ماهانه و فایل ریز کارکرد پرسنل)، به دو طریق می‌توان فایل‌های استخراج شده را به شعبه سازمان تأمین اجتماعی ارسال نمود:

۱ به صورت حضوری

در این حالت فایل‌های استخراج شده را بر روی CD ذخیره نموده و CD را به همراه روکش بیمه، به شعبه یا کارگزاری ارسال می‌کنیم و از شعبه رسید لیست و برگ پرداخت را دریافت می‌کنیم. به طور مثال روکش شرکت بوستان به قرار صفحه بعد است:

درخواست صدور چک

پس از تحویل مدارک و دریافت برگ پرداخت، می باید نسبت به درخواست صدور چک به مبلغ ۳۰٪ حق بیمه اقدام نمود. در مورد مثال شرکت بوستان، فرم درخواست صدور چک را به قرار زیر تنظیم می کنیم:

شرکت بوستان دستور صدور چک	تاریخ: ..... شماره: .....
از امور مالی به مدیریت عامل	
مبلغ ۱۶،۶۸۳،۶۹۰ ریال به حروف شانزده میلیون و ششصد و هشتاد و سه هزار و ششصد و نود ریال بابت حق بیمه مهرماه در وجه سازمان تأمین اجتماعی طبق مدارک پیوست قابل پرداخت می باشد.	
مدیر امور مالی	رئیس حسابداری
مسئول صدور چک	
امور مالی	
با پرداخت مبلغ فوق الذکر موافقت می شود. مدیرعامل	
مبلغ ..... ریال طی چک شماره ..... مورخ ..... بانک ..... حساب جاری شماره ..... به اینجانب (نام و نام خانوادگی) ..... تحویل شد.	
مهر و امضاء دریافت کننده چک	

کار عملی ۵

اطلاعات زیر مربوط به اطلاعات کارکرد آذرماه پرسنل شرکت آفتاب است.

شماره پرسنلی	تعداد اولاد	روزهای کارکرد	ساعت اضافه کاری	مأموریت (روزانه)	ساعت شب کاری
۸۳۳۰۰۰۰۰۱	-	۳۰	۰	۰	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۲	۲	۳۰	۴۰	۲	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۳	۲	۳۰	۰	۲۰	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۴	۲	۳۰	۳۵	۰	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۵	-	۳۰	۰	۷	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۶	۳	۳۰	۳۰	۹	۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۷	۲	۳۰	۴۵	۰	۸۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۸	۲	۳۰	۴۵	۰	۸۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۹	۱	۳۰	۴۵	۰	۸۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۱۰	-	۳۰	۶۰	۰	۱۲۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۱۱	۱	۳۰	۶۰	۰	۱۲۰
۸۳۳۰۰۰۰۰۱۲	-	۳۰	۰	۰	۰

مطلوب است:

الف) تهیه و تنظیم لیست حقوق و دستمزد آذرماه (حداقل مزد، بن کارگری و حق مسکن سال جاری را ملاک محاسبات خود قرار دهید).

ب) محاسبه حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول بیمه.

ج) محاسبه حق بیمه شامل سهم کارگر و سهم کارفرما.

د) تهیه و تنظیم لیست بیمه و درخواست صدور چک.

جرایم ناشی از عدم ارسال به موقع لیست حقوق و دستمزد

- ۱ در صورتی که کارفرمایان از تنظیم و ارسال لیست حقوق و دستمزد بیمه‌شدگان حداکثر تا پایان آخرین روز ماه بعد خودداری کنند ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان ده درصد (۱۰٪) همان ماه خواهند بود.
- ۲ مابه‌التفاوت ناشی از مقایسه لیست‌های ارسالی کارفرما و بازرسی‌های انجام‌گرفته (کارگاهی و دفاتر قانونی) در ماه‌هایی که کارفرما لیست را در مهلت مقرر ارسال داشته است مشمول جریمه عدم ارسال لیست نمی‌گردد. بدیهی است چنانچه کارفرما لیست برخی از ماه‌ها را خارج از مهلت مقرر قانونی و با تأخیر ارسال نموده باشد منحصراً جریمه تأخیر لیست‌های ارسال‌شده محاسبه و اخذ می‌گردد.
- ۳ در مورد آن دسته از کارفرمایان که به‌طور کلی از ارسال لیست کارکنان خود به سازمان امتناع و یا برخی از ماه‌ها لیست ارسال نمی‌نمایند، مشمول جریمه عدم ارسال لیست به میزان حق بیمه همان ماه طبق بازرسی‌های انجام‌شده می‌باشند.

جرایم ناشی از تأخیر پرداخت حق بیمه

- ۱ کارفرمایانی که در موعد مقرر تمام یا قسمتی از حق بیمه مستند به لیست مربوط به هر ماه را پرداخت ننمایند علاوه بر تأدیه اصل حق بیمه، ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان دو درصد (۲٪) تمام یا کسر بدهی قطعی پرداخت‌نشده به ازای هر ماه تأخیر می‌باشد.
- ۲ مانده بدهی‌های اعلام‌شده به کارفرمایان کارگاه‌ها و پیمانکاران از تاریخ قطعیت، مشمول دو درصد جریمه تأخیر تأدیه ماهیانه خواهد بود.
- ۳ در صورت تقسیط بدهی چنانچه کارفرما هر یک از اقساط را تا سررسید قسط بعدی پرداخت نکند بدهی تبدیل به حال شده و از تاریخ تبدیل به حال، جریمه نقدی تأخیر پرداخت حق بیمه نسبت به مانده بدهی به میزان دو درصد (۲٪) به ازای هر ماه تأخیر محاسبه می‌گردد و جرایم مطالبه‌شده قبلی نیز به نسبت مانده بدهی قابل وصول می‌باشد.

علی بن حمزه می‌گوید: حضرت ابوالحسن (علیه السلام) را دیدم که در زمین خود کار می‌کند و قدم‌های مبارکش غرق غرق شده است. عرض کردم مردان کار کجا هستند که شما شخصاً زحمت می‌کشید؟ در جواب فرمودند: کسانی که از من و پدرم بهتر بودند کار می‌کردند. پرسیدم آنها کیستند؟ فرمودند: رسول خدا و امیرالمؤمنین و تمام پدرانم با دست خود کار می‌کردند. کار کردن، عمل انبیا و مرسلین و مردان صالح و شایسته است.

ردیف	شاخص‌های مورد ارزشیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به‌موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح‌شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	تعریف بیمه‌های حقوق و دستمزد				
۷	تعریف حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول بیمه				
۸	انجام محاسبات بیمه سهم کارگر، بیمه سهم کارفرما و بیمه بیکاری				
۹	تهیه و تنظیم لیست بیمه توسط نرم‌افزار بیمه و تطبیق لیست بیمه با لیست حقوق و مزایا				
۱۰	تکمیل مدارک ارسالی بیمه و دریافت برگ پرداخت بیمه				

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد

شرح کار

- ۱ اعمال صحیح قوانین و مقررات بیمه در محاسبات بیمه
- ۲ تکمیل جداول بیمه براساس لیست حقوق و دستمزد
- ۳ محاسبه حق بیمه‌های متعلق به هر نوع بیمه و خدمات درمانی، تأمین اجتماعی، لشکری
- ۴ تفکیک حقوق و مزایای مشمول حق بیمه یا غیرمشمول حق بیمه
- ۵ تفکیک حق بیمه سهم کارفرما و کارگر و بیمه بیکاری و مزاد درمانی (بیمه تکمیلی)
- ۶ تطبیق لیست حق بیمه مکسوره با لیست حقوق و مزایای پرداختی
- ۷ تکمیل اطلاعات مربوطه و تهیه دیسکت در نرم‌افزار بیمه
- ۸ تهیه فرم درخواست صدور چک براساس لیست بیمه تهیه شده
- ۹ ارسال لیست بیمه به انضمام چک و دیسکت به اداره بیمه مربوطه در موعد مقرر و اخذ رسید
- ۱۰ آشنایی با جرایم بیمه‌ای و جلوگیری از ایجاد آن

استاندارد عملکرد

تنظیم لیست بیمه حقوق در زمان یعنی براساس قوانین و لیست حقوق و دستمزد

شاخص‌ها

۱ ثبت اطلاعات از لیست حقوق و دستمزد	۴ تهیه دیسکت بیمه حقوق
۲ محاسبه بیمه حقوق و دستمزد	۵ تنظیم فرم درخواست صدور چک
۳ تطبیق لیست حقوق و دستمزد با لیست بیمه	۶ ارسال لیست، دیسکت و چک بیمه حقوق و دستمزد به اداره مربوطه

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات

شرایط: اتاق کار- میز و صندلی - ملزومات اداری - ماشین حساب - نرم‌افزار - کامپیوتر- پرینتر- فرم‌های مربوط به حقوق و دستمزد- قوانین و مقررات حق بیمه متعلقه با آخرین تغییرات

۶ مورد محاسبه بیمه در شرایط مختلف طی حداکثر ۳۰ دقیقه

ابزار و تجهیزات: میز و صندلی - کامپیوتر- پرینتر- نرم‌افزار حقوق و دستمزد- قوانین و مقررات مربوط به بیمه حقوق و دستمزد- ملزومات اداری - فرم‌های پرداخت حق بیمه (لیست‌ها و دیسکت تهیه شده)- ماشین حساب

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	ثبت اطلاعات از لیست حقوق و دستمزد	۱	
۲	محاسبه بیمه حقوق و دستمزد	۲	
۳	تطبیق لیست حقوق و دستمزد با لیست بیمه	۱	
۴	تهیه دیسکت بیمه حقوق	۱	
۵	تنظیم فرم درخواست صدور چک	۱	
۶	ارسال لیست، دیسکت و چک بیمه حقوق و دستمزد به اداره مربوطه	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

به نظر شما مالیات حقوق و دستمزد چیست؟

مالیات حقوق و دستمزد

به موجب ماده ۸۲ و ۸۳ قانون مالیات‌های مستقیم؛ درآمدی که شخص حقیقی در خدمت شخص دیگر (اعم از حقیقی یا حقوقی) در قبال تسلیم نیروی کار خود بابت اشتغال در ایران برحسب مدت یا کار انجام یافته به طور نقد یا غیرنقد تحصیل می‌کند مشمول مالیات بر درآمد حقوق است.

به نظر شما آیا همه موارد حقوق و مزایا مشمول مالیات می‌باشد؟

حقوق و مزایای مشمول و غیر مشمول مالیات

درآمد مشمول مالیات حقوق عبارت است از حقوق و مزایای مربوط به شغل اعم از مستمر و یا غیرمستمر قبل از وضع کسور و پس از کسر معافیت‌های مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم.

به نظر شما معافیت‌های مالیاتی مربوط به حقوق و دستمزد شامل چه مواردی هستند؟

معافیت‌های مالیاتی حقوق و دستمزد

الف) با توجه به ماده ۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم؛ برخی از معافیت‌های مالیاتی حقوق و دستمزد عبارت‌اند از:

- ۱ حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری و پایان خدمت و خسارت اخراج و بازخرید خدمت و وظیفه یا مستمری پرداختی به وراثت و حق سنوات و حقوق ایام مرخصی استفاده نشده.
- ۲ هزینه سفر و فوق‌العاده مسافرت مربوط به شغل (حق مأموریت).
- ۳ مسکن واگذاری در محل کارگاه یا کارخانه جهت استفاده کارگران و خانه‌های ارزان قیمت سازمانی در خارج از محل کارگران یا کارخانه که مورد استفاده کارگران قرار می‌گیرد.
- ۴ وجوه حاصل از بیمه بابت جبران خسارت بدنی و معالجه و امثال آن.
- ۵ عیدی سالانه یا پاداش آخر سال جمعاً معادل یک دوازدهم میزان معافیت مالیاتی.
- ۶ وجوهی که کارفرما بابت هزینه معالجه کارکنان خود یا افراد تحت تکفل آنها مستقیماً به وسیله حقوق بگیر به پزشک یا بیمارستان به استناد اسناد و مدارک مثبت پرداخت کند.

۷ مزایای غیرنقدی پرداختی به کارکنان حداکثر معادل دو دوازدهم معافیت مالیاتی.

۸ درآمد حقوق پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران اعم از نظامی و انتظامی، مشمولان قانون استخدامی وزارت اطلاعات و جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و آزادگان و فرزندان شهدا.

(ب) به موجب ماده ۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم؛ پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات حقوق کارکنان شاغل در مناطق کمتر توسعه یافته طبق فهرست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بخشوده می‌شود.

(ج) به موجب ماده ۱۳۷ قانون مالیات‌های مستقیم؛ هزینه‌های درمانی پرداختی هر فرد بابت معالجه خود یا همسر و اولاد و پدر و مادر و برادر و خواهر تحت تکفل، از درآمد مشمول مالیات کسر می‌گردد.

در مورد معلولان و بیماران خاص و صعب‌العلاج علاوه بر هزینه‌های مذکور هزینه مراقبت و توانبخشی آنان نیز قابل کسر از درآمد مشمول مالیات معلول یا بیمار یا شخصی که تکفل او را عهده‌دار است، می‌باشد.

نکته

■ کارفرمایان بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی می‌توانند صرفاً با کسر دو هفتم از سهم حق بیمه پرداختنی حقوق‌بگیران بیمه‌شده و کارفرمایان بیمه‌شده سازمان خدمات درمانی و سایر موسسات بیمه‌گر ایرانی نیز می‌توانند با کسر کل حق بیمه پرداختنی حقوق‌بگیران بیمه‌شده خود، از درآمد حقوق آنان و با قید میزان آن در فهرست‌های حقوق تسلیمی به اداره امور مالیاتی ذی‌ربط مالیات متعلق را محاسبه نمایند.

■ چنانچه پرداخت‌کنندگان حقوق برای حقوق‌بگیران خود با مؤسسات بیمه ایرانی اقدام به انعقاد قرارداد بیمه عمر و بیمه‌های درمانی تکمیلی نموده و ماهیانه سهم حق بیمه مربوط به حقوق‌بگیر را از حقوق وی کسر و به مؤسسات بیمه پرداخت نمایند، در این صورت نیز مجاز هستند ضمن درج میزان حق بیمه پرداختی سهم حقوق‌بگیر در فهرست‌های حقوقی تسلیمی به اداره امور مالیاتی مربوط و ضمیمه نمودن گواهی مؤسسه بیمه به آن، نسبت به کسر حق بیمه پرداختی از درآمد حقوق آنان اقدام نمایند.

(د) به موجب ماده ۱۳۹ قانون برنامه سوم توسعه؛ اقساط ماهیانه تسهیلات اعتباری مسکن از بانک‌ها از درآمد مشمول مالیات دریافت‌کنندگان تسهیلات کسر و مانده درآمد در شمول محاسبات مالیاتی قرار می‌گیرد. استفاده از این معافیت مالیاتی فقط یک بار برای هر خانواده و یا افراد متأهل مجاز بوده و شامل واحدهای با مساحت مفید حداکثر ۱۲۰ متر مربع خواهد بود.

فعالیت

از طریق جست‌وجو در اینترنت، سقف مالیاتی چند سال متفاوت را تهیه کنید و با دوستانتان در مورد آنها گفت‌وگو کنید.

کار عملی ۶

با توجه به اطلاعات کار عملی ۵، مطلوب است:
محاسبه حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول مالیات.

کار عملی ۷

با توجه به محاسبات حقوق و مزایای دی ماه پرسنل شرکت آفتاب، مطلوب است:
محاسبه حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول مالیات.

مزایای ماهیانه	حقوق ماهیانه		اولاد معوق		مطالبات معوق بدون بیمه		مطالبات معوق مشمول بیمه		بن	مسکن	حق اولاد	اضافه کار	تعطیل کاری	حق شیفت	مأموریت	جمع حقوق و مزایا
	۶۰۶۹۸۳۴۰	۶۰۶۹۸۳۴۰	۲۴۳۵۶۴۰	۲۴۳۵۶۴۰					۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۱۳'۱۷'۸۲۰	-	۷۶۸'۹۳۷'۷۶۸	۶۶۹'۰۳۴	-	۱۳'۰۵۹'۴۰۲
	۶۰۷۲۵'۴۰۰	۶۰۷۲۵'۴۰۰	۷۱۰'۳۹۵	۷۱۰'۳۹۵					۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۶۰۸'۹۱۰	-	-	-	۱۳۳۴۵'۰۸۰	۱۰'۳۳۹'۷۸۵
	۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۶۰۸'۹۱۰	-	-	-	-	۸'۲۶۷'۰۷۰
	۶۰۱۵۰'۳۴۰	۶۰۱۵۰'۳۴۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۶۰۸'۹۱۰	-	-	-	-	۷'۷۵۹'۱۵۰
	۶۰۷۲۵'۴۰۰	۶۰۷۲۵'۴۰۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	۲۳۵۴'۹۶۰	-	-	۱۱۲'۰۹۰۰۰	۱۱'۱۱۰'۳۶۰
	۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	-	-	-	۷'۶۶۴'۱۷۰
	۶۰۷۲۵'۴۰۰	۶۰۷۲۵'۴۰۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	-	-	-	۷'۷۲۵'۴۰۰
	۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	-	-	۸۸۷'۷۵۶	۸'۵۲۵'۹۲۶
	۶۰۷۲۵'۴۰۰	۶۰۷۲۵'۴۰۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۶۰۸'۹۱۰	-	-	-	۶۷۳'۵۴۰	۹'۰۰۶'۸۵۰
۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	-	-	-	۷'۶۵۸'۱۷۰	
۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	-	-	-	۸'۳۲۳'۹۸۷	
۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۶۰۸'۹۱۰	-	-	-	-	۸'۲۶۷'۰۸۰	
۶۰۶۵۸'۱۷۰	۶۰۶۵۸'۱۷۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	-	-	۵۵۱'۰۶۳	-	-	۸'۲۰۹'۲۳۳	
۶۰۱۵۰'۳۴۰	۶۰۱۵۰'۳۴۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۱۳'۱۷'۸۲۰	۳۹۱'۵۵۷	-	-	-	-	۸'۷۵۹'۶۱۷
۶۰۶۹۸۳۴۰	۶۰۶۹۸۳۴۰							۸۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰	۱۳'۱۷'۸۲۰	-	۹۳۷'۰۷۶۸	۶۶۹'۰۳۴	-	-	۱۰'۵۲۳'۰۶۲

حضرت امام حسن عسکری علیه السلام فرموده‌اند: گرچه خداوند در نظام حکیمانۀ آفرینش، ارزاق مردم را تضمین کرده است ولی مبدا اندیشۀ ضمانت خداوند رازق، مغرورتان سازد و شما را از انجام فریضۀ کار و کوشش بازدارد.

شایستگی
غیر فنی

جداول مالیاتی

سقف معافیت مالیات حقوق و دستمزد در ابتدای هر سال از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی به واحدهای تجاری و غیرتجاری ابلاغ می‌شود. شکل ۳-۱ نمونه‌ای از بخشنامه سقف معافیت مالیاتی است.

موضوع	مدرسه کورسور مالیاتی	امور مالیاتی تبریز و استان تهران
<p>بند انحصاری شماره ۱۹۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کلی کشور به شرح زیر جهت اطلاع و بهره‌برداری ابلاغ می‌گردد:</p> <p>مقتضای مفاد قانون موضوع ماده ۱۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۳۷ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۶، مبلغ دیویدت و جزیل دیویدت ۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال در سال تعیین گردیده است و بر این اساس در صورت کارکن دولتی و غیر دولتی ملازم بر مبلغ حد کورسور و یا کارکنان مشمول طبقه ۱۵۰ ماده ۱۶۰ و یا نسبت ملازم آن دولت مرصده ۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال معافیت مالیاتی تنظیم می‌گردد. موضوع ماده ۱۵۸ و ۱۶۰ قانون مالیاتهای مستقیم مبلغ یکصد و بیست و یک میلیون و سیصد و پنجاه هزار ریال تعیین می‌گردد.</p> <p>نظراً بر مابقی کورسور در مناطق دولتی و غیر دولتی مکلفند حسب مقررات ماده ۱۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم، مالیات بر درآمد حقوق پرداختی یا تخصیص به کارکنان خود در سال ۱۳۹۶ را طبق مقررات ماده ۱۵۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ و در صورت کارکنان دولتی ملازم معافیت مالیاتی مطابق ماده ۱۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم و سایر مقررات مالیاتی مستقیم و سایر مقررات مالیاتی مستقیم در سال ۱۳۹۶ با شرح پوینست می‌باشد.</p>		
<p>سید کاظم کورسور</p>		

شکل ۳-۱. نمونه بخشنامه سقف معافیت مالیاتی

محاسبه مالیات حقوق و دستمزد

برای محاسبه مالیات بر حقوق یک شخص به پارامترهای زیر نیازمندیم:

- مزایایی که می‌خواهیم در مالیات دخیل باشند.
  - درآمد ماه جاری شخص.
  - درآمد شخص از ابتدای سال تا به حال.
  - مالیات‌های پرداخت شده امسال شخص تا ماه جاری.
  - عدد محاسبه شده تأمین اجتماعی سهم کارمند.
  - جدول مالیات.
  - تعداد روزهای کارکرد استاندارد سال (کل روزهای کاری سال جاری)
  - تعداد روزهای کارکرد شخص.
  - تعداد ماه‌های کارکرد شخص.
- اکنون از پارامترهای بالا مالیات را محاسبه می‌کنیم:

حقوق مشمول مالیات = $\left[\left(\frac{2}{7} \right) \times \text{حق بیمه سهم کارگر} + \text{معافیت مالیاتی حقوق} \right] - \text{جمع حقوق و مزایای مشمول مالیات}$
 مالیات حقوق و دستمزد = نرخ مالیات $\times$ حقوق مشمول مالیات

نرخ ۱۰٪ برای محاسبه مالیات حقوق تا ۵ برابر مبلغ معافیت بوده و مازاد بر آن به نرخ ۲۰٪ محاسبه خواهد شد.

نکته

مثال

در سال ۱۳۹۶، معافیت سالیانه حقوق ۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال تعیین گردیده است. حقوق ماهیانه فردی ۲۰ میلیون تومان می‌باشد. برای محاسبه مالیات حقوق او اینگونه محاسبات را انجام می‌دهیم:

حقوق سالیانه فرد $2000000000 \times 12 = 2400000000$

حقوق مشمول مالیات فرد $2400000000 - 2400000000 = 2160000000$

طبق قانون مازاد معافیت سالانه حقوق تا ۵ برابر معافیت حقوق سالانه با نرخ ۱۰٪ و مازاد آن با نرخ ۲۰٪ محاسبه می‌شود:

$2400000000 \times 5 = 12000000000$

پس:

$12000000000 \times 10\% = 1200000000$

$2160000000 - 1200000000 = 960000000$

$960000000 \times 20\% = 192000000$

مالیات حقوق سالانه این شخص برابر است با:

$$۱۲۰'۰۰۰'۰۰۰ + ۱۹۲'۰۰۰'۰۰۰ = ۳۱۲'۰۰۰'۰۰۰$$

و مالیات حقوق ماهیانه این شخص برابر است با:

$$۳۱۲'۰۰۰'۰۰۰ \div ۱۲ = ۲۶'۰۰۰'۰۰۰$$

با توجه به مطالب فوق و با فرض اینکه محاسبات شرکت بوستان مربوط به سال ۱۳۹۳ بوده است، مالیات حقوق و دستمزد شرکت بوستان را محاسبه می‌کنیم. (سقف معافیت ماهیانه در سال ۱۳۹۳ مبلغ ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است و نسبت به مازاد آن تا ۷ برابر مشمول نرخ ۱۰٪ و مازاد بر آن با نرخ ۲۰٪ محاسبه شده است.)

حل: با توجه به اینکه در لیست حقوق و دستمزد فقط حق مأموریت معاف از مالیات است بنابراین از جمع حقوق و مزایا، حق مأموریت را کسر می‌کنیم و سپس با توجه به سقف مالیاتی، حقوق و مزایای مشمول مالیات را به دست می‌آوریم. سپس نسبت به مازاد سقف مالیاتی و پس از کسر معافیت‌های مالیات حقوق و دستمزد، مالیات را محاسبه می‌نماییم.

کسور				حقوق و مزایای مشمول مالیات	حقوق و مزایای مشمول بیمه	جمع حقوق و مزایا	مزایای ماهیانه							حقوق ماهیانه	
							حق شیفت (۲۰٪)	حق شیفت (۱۵٪)	حق شیفت (۱۰٪)	مأموریت	اضافه کار	حق اولاد	مسکن		بن
سایر	کسر کار	مالیات	بیمه												
		۱۶۳۱۵	۶۳۸'۹۵۲	۱۶۳'۱۵۰	۹'۱۲۷'۸۸۸	۱۰'۳۴۵'۷۰۸	-	-	-	-	۱'۷۱۴'۸۱۸	۱'۲۱۷'۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
		-	۵۳۶'۰۷۲	-	۷'۶۵۸'۱۷۰	۷'۶۵۸'۱۷۰	-	-	-	-	-	-	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۶۵۸'۱۷۰
		-	۵۳۶'۰۷۲	-	۷'۶۵۸'۱۷۰	۸'۸۷۵'۹۹۰	-	-	-	-	-	۱'۲۱۷'۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۶۵۸'۱۷۰
		-	۵۴۷'۴۹۵	-	۷'۸۲۱'۳۶۰	۹'۰۳۹'۱۸۰	-	-	-	-	۴۰۸'۲۹۰	۱'۲۱۷'۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
		۸۳۱۳	۶۳۲'۲۳۶	۸۳'۱۲۶	۹'۰۴۶'۲۳۰	۱۰'۲۶۴'۰۵۰	-	-	-	-	۱'۶۲۳'۱۶۰	۱'۲۱۷'۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۴۱۳'۰۷۰
		-	۵۰۰'۵۱۷	-	۷'۱۵۰'۲۴۰	۸'۳۶۸'۰۶۰	-	-	-	-	-	۱'۲۱۷'۸۲۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۱۵۰'۲۴۰
		-	۵۰۰'۵۱۷	-	۷'۱۵۰'۲۴۰	۷'۷۵۹'۱۵۰	-	-	-	-	-	۶۰۸'۹۱۰	۲۰۰'۰۰۰	۸۰۰'۰۰۰	۶'۱۵۰'۲۴۰

$$۱۰'۳۴۵'۷۰۸ - ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ - \left(\frac{۲}{۷} \times ۶۳۸'۹۵۲\right) = ۱۶۳'۱۵۰$$

$$۱۰'۲۶۴'۰۵۰ - ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ - \left(\frac{۲}{۷} \times ۶۳۲'۲۳۶\right) = ۸۳'۴۱۱$$

کار عملی ۸

با توجه به اطلاعات کار عملی ۷، مطلوب است:
انجام محاسبات مالیات حقوق و دستمزد.

بررسی نمایید مدارک قابل ارائه به اداره امور مالیاتی در رابطه با حقوق و مزایای کارکنان چه مواردی هستند و مهلت ارسال مدارک تا چه زمانی می باشد؟

فعالیت

مدارک ارسالی و مهلت ارسال مدارک

پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن، مکلفاند مالیات حقوق و دستمزد را محاسبه و کسر و ظرف سی روز ضمن تسلیم فهرستی شامل نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت کنند. تاریخ محاسبه یک ماه، از زمان ثبت هزینه حقوق در دفاتر شرکت محاسبه می شود که معمولاً در پایان هر ماه این ثبت انجام می شود. در هنگام رسیدگی دفاتر در واحد مالیاتی این تاریخ مورد توجه کارشناسان مالیاتی قرار می گیرد.

به طور مثال؛ شرکت الف هزینه حقوق را در ۳۰ مهر ثبت کرده و در سوم آبان حقوق را به پرسنل پرداخت کرده است، حداکثر مهلت تسلیم لیست یک ماه از تاریخ ثبت یعنی تا ۳۰ آبان می باشد. پس از تکمیل لیست مالیات در نرم افزار مالیات و تهیه دیسکت مالیات (شامل فایل لیست ماهانه و فایل ریز کارکرد پرسنل)، به صورت غیر حضوری (اینترنتی) به اداره امور مالیاتی ارسال می شود.

در مورد مراحل ارسال الکترونیکی لیست حقوق و دستمزد در سامانه اداره امور مالیاتی تحقیق نموده و گزارش آن را در کلاس ارائه کنید.

فعالیت

درخواست صدور چک

پس از تحویل مدارک و دریافت رسید و خلاصه لیست مالیات بر حقوق، می باید نسبت به درخواست صدور چک به مبلغ کل مالیات اقدام نمود. در مورد مثال شرکت الف، فرم درخواست صدور چک را به قرار زیر تنظیم می نماییم:

شرکت بوستان دستور صدور چک	تاریخ: ۱۳۹۳/۸/۳۰ شماره: .....
از امور مالی به مدیریت عامل	
مبلغ ۲۴۶۵۶ ریال به حروف بیست و چهار هزار و ششصد و پنجاه و شش ریال بابت مالیات مهرماه در وجه سازمان امور مالیاتی کشور طبق مدارک پیوست قابل پرداخت می باشد.	
مدیر امور مالی	رئیس حسابداری
مسئول صدور چک	
امور مالی	
با پرداخت مبلغ فوق الذکر موافقت می شود. مدیر عامل	
مبلغ ..... ریال طی چک شماره ..... مورخ ..... بانک ..... حساب جاری شماره ..... به اینجانب (نام و نام خانوادگی) ..... تحویل شد.	
مهر و امضاء دریافت کننده چک	

جرایم ناشی از عدم ارسال به موقع لیست حقوق و دستمزد

کارفرمایان در صورت عدم ارائه لیست یا تأخیر در ارائه لیست، مشمول ۲٪ جریمه نسبت به کل حقوق پرداختی همان ماه خواهد بود.

کار عملی ۹

اطلاعات کارکرد آذرماه پرسنل شرکت ایران به قرار زیر است:

ردیف	کد پرسنلی	نام	نام خانوادگی	روزهای کارکرد	غیبت (روز)	مرخصی استعلاجی (روز)	مرخصی استحقاقی (روز)	مرخصی استحقاقی (ساعت)	مأموریت (روز)	اضافه کاری (ساعت)	درصد نوبت کاری	توضیحات
۱	۸۵۴۰۰۰۸۰			۳۰			۲		۱	۵۵		
۲	۸۵۴۰۰۰۱۱			۳۰								
۳	۸۵۴۰۰۰۴۹			۳۰					۲	۴۰		
۴	۸۵۴۰۰۱۶۷			۳۰					۱۱			
۵	۸۵۴۰۰۱۷۳			۳۰					۲	۱۰		
۶	۸۵۴۰۰۱۶۹			۳۰					۱۰			
۷	۸۵۴۰۰۱۶۶			۳۰					۵			
۸	۸۵۴۰۰۰۵۱			۳۰						۳۰		
۹	۸۵۴۰۰۱۷۱			۳۰			۳		۳	۲۰	۱۰	
۱۰	۸۵۴۰۰۰۵۳			۳۰			۱					

مطلوب است:

- تهیه و تنظیم لیست حقوق و دستمزد (حداقل حقوق، بن کارگری و حق مسکن دو سال قبل را ملاک محاسبات خود قرار دهید).
- تهیه و تنظیم لیست بیمه و مالیات (سقف مالیاتی سال مربوطه را از اینترنت استخراج کنید).
- تکمیل مدارک بیمه و مالیات.
- تکمیل فرم درخواست صدور چک بیمه و مالیات.

کار عملی ۱۰

اطلاعات کارکرد آذرماه پرسنل شرکت گیلان به قرار زیر است:

ردیف	کد پرسنلی	نام	نام خانوادگی	روزهای کارکرد	غیبت (روز)	مرخصی استعلاجی (روز)	مرخصی استحقاقی (روز)	مرخصی استحقاقی (دقیقه)	مأموریت (روز)	اضافه کاری (ساعت)	درصد نوبت کاری	توضیحات
۱	۸۵۴۰۰۱۷۶			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۲	۸۵۴۰۰۱۷۷			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۳	۸۵۴۰۰۱۷۸			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۴	۸۵۴۰۰۱۸۰			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۵	۸۵۴۰۰۱۸۱			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۶	۸۵۴۰۰۱۸۲			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۷	۸۵۴۰۰۱۸۳			۳۰						۴۸	۲۲/۵	
۸	۸۵۴۰۰۱۸۴			۳۰						۳۸	۲۲/۵	
۹	۸۵۴۰۰۱۸۵			۳۰						۳۸	۲۲/۵	
۱۰	۸۵۴۰۰۱۸۶			۳۰						۴۸	۲۲/۵	

مطلوب است:

الف) تهیه و تنظیم لیست حقوق و دستمزد (حداقل حقوق، بن و حق مسکن سال گذشته را ملاک محاسبات خود قرار دهید).

ب) تهیه و تنظیم لیست بیمه و مالیات (سقف مالیاتی سال مربوطه را از اینترنت استخراج کنید).

ج) تکمیل مدارک بیمه و مالیات.

د) تکمیل فرم درخواست صدور چک بیمه و مالیات.

کار عملی ۱۱

اطلاعات کارکرد تیرماه پرسنل شرکت خراسان به قرار زیر است:

اطلاعات کارکردی											فایل حقوق تیرماه								
مرخصی دقیقه	مرخصی ساعتی	مرخصی روزانه	غیبت	کسر کار - دقیقه	کسر کار - ساعت	تعطیل کاری - دقیقه	تعطیل کاری - ساعت	شب کاری - دقیقه	شب کاری - ساعت	اضافه کاری - دقیقه	اضافه کاری - ساعت	کارکرد موثر - روز	کارکرد استاندارد - روز	مشمول بیمه	سمت	نام خانوادگی	نام	ردیف	ماه اجرا
															تیر ۹۵				
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶	۰	۰	۰	۹۲	۳۱	۳۱	بازنشسته	سرپرست				۱	۴
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶	۰	۰	۰	۹۲	۱۹	۳۱	بله	کارمند				۲	۴
۰	۰	۳	۰	۰	۰	۲۴	۰	۰	۰	۱۰۸	۲۱	۳۱	بله	کارمند				۳	۴
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶	۰	۰	۰	۹۲	۱۹	۳۱	بله	راننده				۴	۴
۰	۰	۳	۰	۰	۰	۷۲	۰	۰	۰	۳۸۴	۹۰	۱۲۴	مجموع				۴	۴	

مطلوب است:

الف) تهیه و تنظیم لیست حقوق و دستمزد (حداقل مزد، بن کارگری و حق مسکن سال جاری را ملاک محاسبات خود قرار دهید).

ب) تهیه و تنظیم لیست بیمه و مالیات (سقف مالیاتی را از اینترنت استخراج کنید).

ج) تکمیل مدارک بیمه و مالیات.

د) تکمیل فرم درخواست صدور چک بیمه و مالیات.

ردیف	شاخص‌های مورد ارزشیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به‌موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح‌شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	تعریف مالیات حقوق و دستمزد				
۷	تعریف حقوق و مزایای مشمول و غیرمشمول مالیات				
۸	انجام محاسبات مالیات حقوق و مزایا				
۹	تهیه و تنظیم لیست مالیات توسط نرم‌افزار مالیات و تطبیق لیست مالیات با لیست حقوق و مزایا				
۱۰	تکمیل مدارک ارسالی مالیات و دریافت برگ خلاصه لیست مالیات				

طبق تعالیم قرآنی، همه انسان‌ها در مقابل خداوند نسبت به اعمالی که انجام می‌دهند، مسئولیت پاسخگویی و یا حسابدهی دارند، یک کمک‌حسابدار بیمه و مالیات حقوق چگونه می‌تواند این مسئولیت را به‌جا آورد؟

فکر کنید

به نظر شما کمک‌حسابدار بیمه و مالیات حقوق، چه مسئولیت‌هایی در برابر خدا، خویشان، جامعه و محیط زیست دارد؟

بحث کنید

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد

شرح کار

- ۱ نحوه صحیح استفاده از قوانین و مقررات مالیاتی (بخش خصوصی و دولتی و لشکری)
- ۲ تکمیل جداول مالیات
- ۳ محاسبه مالیات حقوق طبق لیست حقوق و دستمزد
- ۴ تفکیک حقوق و مزایای مشمول یا غیرمشمول مالیات (تعیین حقوق و مزایای مشمول مالیات)
- ۵ تطبیق لیست مالیات تهیه شده با لیست حقوق و دستمزد
- ۶ تکمیل اطلاعات مربوطه و تهیه دیسکت مالیات در نرم افزار مالیاتی
- ۷ تهیه فرم درخواست چک مالیات بر اساس لیست مالیات تهیه شده
- ۸ ارسال لیست مالیات به انضمام دیسکت و چک مالیات به اداره مالیاتی مربوطه و اخذ رسید
- ۹ آشنایی با جرایم مالیاتی و جلوگیری از ایجاد آن

استاندارد عملکرد

تنظیم لیست مالیات حقوق و دستمزد در زمان یعنی براساس قوانین مالیاتی و لیست حقوق و دستمزد

شاخص‌ها

- ۱ ثبت اطلاعات از لیست حقوق و دستمزد
- ۲ محاسبه مالیات حقوق و دستمزد
- ۳ تطبیق لیست حقوق و دستمزد با لیست مالیات
- ۴ تهیه دیسکت مالیات حقوق
- ۵ تنظیم فرم درخواست صدور چک
- ۶ ارسال لیست، دیسکت و چک مالیات حقوق و دستمزد به سازمان امور مالیاتی

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات

شرایط: اتاق کار- میز و صندلی - ملزومات اداری - ماشین حساب - نرم افزار- کامپیوتر- پرینتر- فرم‌های پرداخت حق مالیات - قوانین و مقررات مالیاتی
 ۵ عدد محاسبه مالیات در شرایط مختلف طی حداکثر ۳۰ دقیقه
 ابزار و تجهیزات: میز و صندلی اداری - کامپیوتر- پرینتر- نرم افزار حقوق و دستمزد - قوانین و مقررات مربوط به مالیات - ملزومات اداری - ماشین حساب

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	ثبت اطلاعات از لیست حقوق و دستمزد	۱	
۲	محاسبه مالیات حقوق و دستمزد	۲	
۳	تطبیق لیست حقوق و دستمزد با لیست مالیات	۱	
۴	تهیه دیسکت مالیات حقوق	۱	
۵	تنظیم فرم درخواست صدور چک	۱	
۶	ارسال لیست، دیسکت و چک بیمه حقوق و دستمزد به سازمان امور مالیاتی	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی، و نگرش:	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.